

Posudek na diplomovou práci

Pavel Nápravník

Poustevnictví v českých zemích

Předložená práce se zabývá tematem dosud v odborné literatuře souborně nezpracovaným. Po stručném postihu a vysvětlení fenoménu poustevnictví obecně se soustřeďuje na charakteristiku tohoto způsobu ^kprůžívání křesťanské víry v českém prostředí. Ve stručné, leč výstižné zkratce věnuje pozornost kultu poustevníků Ivana, Vintíře a Prokopa.

Jádro ~~práce~~ práce je v postihu poustevnictví /a konkrétních poustevn/ od 15. do 18. století. Výstižně postihuje poustevnictví v české reformaci a ukazuje na rozdílný přístup reformace k poustevnictví a na druhé straně k mnišství. Zatímco druhé je zásadně odmítáno,

~~mniš~~ poustevnictví je zásadně připouštěno, takže pro druhou polovinu 15. století lze dokonce hovořit o částečné obnově eremitismu. Hlubšího výkladu poustevnictví ve vztahu k Jednotě bratrské by si zasloužil ^{jen} ne-

B. Jan Poustevník-Zborník, ale i další osobnosti. Pokud jde o Matěje Poustevníka neměla stranou pozornosti být studie ~~o studiu~~ o Matějových eucharistických názorech ve srovnání s pojetím Jednoty bratrské za Lukáše Pražského, otištěná v Bratrském sborníku naší fakulty z roku 1967. Ke kultu sv. Ivana chybí vyrovnání se s prací F. M. Bartoše a jejími závěry /Světci a kacíři, 1949/.

Značná a oprávněná pozornost je věnována činnosti kongregace ivanitů /1729-1782/. Právně je připomenuta pozdně protireformační ^{severních} působnost této kongregace, zejména ~~ve středních~~ v severních Čechách. Ještě více bych zdůraznil misijní působení ivanitů v této oblasti jako obranu proti pronikání evangelických predikantů ze sousedního Saská. K tomu by se vztahovala další literatura o tzv. pustých kostelech, údajných modlitebních tajných evangelíků nedaleko hranic s evangelickým Saskem. K literatuře o poustevních v severních Čechách bych připome-

nul z novější odborné literatury zásadní studie Kamila Podroužka /např. v časopise Muzejní a vlastivědná práce/.

Nápravníkova diplomová práce je nesporně první ^{mu} přehledným zpracováním tematiky v Čechách, kde dosud vycházely stati omezené regionálně. Nápravníkův souhrnný pohled je proto průkopnický a zaslouhuje uznání nejen z hlediska fakultního studia. Po určitém doplnění by si beze sporu zasloučil knižního vydání. Je pochopitelné, že tento přístup k tematice obsahuje nebezpečí, totiž absenci ~~a~~ ~~práce~~ s prameny /tzv. primárními prameny/. Současný stav poznání této tematiky však neumožňuje jiný přístup. Jest třeba ocenit, že předložená práce je v odborné literatuře prvním souhrnným pohledem na zpracovávané ~~to~~ téma. Škoda, že autor nedokumentoval text dobovými vyobrazeními, situačními plány i soudobými fotografiemi. Přitom jako diplomní učitel práce vím ~~a~~ oceňuji/ o autorově znalosti zkoumaných památek /poustevan/ in situ. Případné knižní vydání doplněného textu ovšem vyžaduje obrazové přílohy a dokumentaci nezbytně.

Celkově hodnotím práci P.Nápravníka jako velice zdařilou a přínosnou.

Maxov, 5.září 2005